



ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20

השופט סלים ג'ובראן

יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

القاضي سليم جبران

رئيس لجنة الانتخابات المركزية

ירושלים, כ"ה בכסלו התשע"ד
28 בנובמבר 2013

ה"ש 19/20

מר אילן שטרית

המבקש:

בקשה לפי סעיף 19(ב) לצו המועצות המקומיות (מועצות
אזוריות), התשי"ח-1958 (להלן: צו המועצות האזוריות)

החלטה

1. המבקש מעוניין להתמודד בבחירות הקרובות למועצות האזוריות לתפקיד נציג מושב במליאת המועצה האזורית מטה יהודה. נוכח הוראות הדין, כפי שיפורט להלן, המבקש מנוע מלהתמודד על משרה ציבורית זאת, כל עוד לא ניתנה החלטה על ידי יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי בעבירה בגינה הורשע לא דבק קלון.
2. המבקש, יחד עם חברה אותה ניהל, הורשע על פי הודאתו באי מסירת דוחות הכוללים ידיעות כוזבות במטרה להשתמט מתשלום מס, והוצאת חשבון מס מבלי לשלם במועד את המס הכלול בו (ת"פ (שלום-רמלה) 3965/04). סכום העסקה היה 1,146,00 ש"ח וסכום המס אותו לא שילם המבקש היה 166,600 ש"ח. ביום 18.2.2007, נגזרו עליו 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, 8 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 10,000 ש"ח, וחתימה על התחייבות כספית להימנע מעבירות מע"מ. על פי הבקשה, המבקש סיים לרצות את עבודות השירות ביום 28.8.2007.

עמוד 1 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

3. בבקשה, טוען המבקש כי לא דבק קלון בעבירות בהן הורשע. זאת, בהסתמך על העובדה כי מדובר בעבירות שנעברו בשנת 1998; הודאתו בביצוע העבירות; הבחירות בהן מבקש הוא להתמודד נערכות חודשיים בלבד לפני שתמה תקופת הקלון; מדובר בעבירה בודדה "ואין המדובר בשיטה של העלמת מס". עוד מציין הוא כי נקבע בעבר, לעניין חברותו בוועד הנהלה במושב, כי אין בעבירה זו קלון.

4. ביקשתי את עמדת היועץ המשפטי לממשלה לבקשה. בעמדתו, נכתב כי בעבירה בה הורשע המבקש דבק קלון. זאת, נוכח חומרת העבירות בהן הורשע, במיוחד בהינתן רצונו להיבחר לתפקיד ציבורי. החומרה הרבה במקרה דנן נלמדת לעמדתו גם מהסכום הגדול אותו ביקש המבקש להעלים. לבסוף, נכתב כי זוהי אינו ההרשעה הראשונה של המבקש, ובעבר הורשע בגין אי הגשת 19 דוחות מע"מ במועד.

5. בשולי הדברים, יש לציין כי בעמדת היועץ המשפטי לממשלה מפורטת השתלשלות הדיונית בעניינו של המבקש, וצורפו אליה כלל הנספחים הרלוונטיים, ובין היתר הכרעת הדין בעניינו של המבקש. נתונים ומסמכים אלה לא צורפו לבקשת המבקש, זאת, בניגוד לנוהל הטיפול בבקשות לקביעת העדר קלון, התשע"ד-2013.

המסגרת הנורמטיבית

6. סעיף 19(א) לצו המועצות האזוריות קובע את הזכות להיבחר. סעיף 19(ב) מגביל זכות זו. הסעיף קובע כי פסק דין חלוט אשר גזר על פלוני מאסר בפועל מעל שלושה חודשים, וטרם עברו שבע שנים מיום סיום ריצוי העונש, מעמיד "חזקת קלון", הניתנת לסתירה בהחלטה של יושב ראש ועדת הבחירות (ראו: בג"ץ 6605/13 דהאמשה נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית (14.10.2013)).

7. קלון הוא מושג חמקמק. החוק נמנע מלהגדירו. "קשה לתחום במדויק את גבולותיו של הקלון, שכן הוא מאותם מושגים שקל יותר לזהותם מאשר להגדירם באופן חד" (עניין פלוני (30.1.2013)), השופט א' רובינשטיין; השוו: בג"ץ 6748/13 אגבאריה נ' יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 (14.10.2013)).

8. הפרשנות המקובלת למושג קלון היא עבירה אשר מלבד הפגם הפנימי הגלום בה מעצם הגדרתה כעבירה, היא טומנת בחובה "מטען מוסרי-ערכי שלילי, בבחינת דופי

מוסרי, הניזון מתפיסות ערכיות ואמות מידה מוסריות הרווחות בחברה" (בג"ץ 11243/02 פייגלין נ' יו"ר ועדת הבחירות, פ"ד נז(4) 145, 162 (2003);).

9. אין בהגדרה זו כשלעצמה כדי לעזור לענייננו. נזכיר, עסקינן בקלון שאמור למנוע ממועמד להתמודד בבחירות. שלילת זכות יסוד חוקתית זו (סעיף 6 לחוק-יסוד: הכנסת), שמגולמת בה גם פגיעה בזכות החוקתית לבחור (סעיף 5 לחוק-יסוד: הכנסת), צריכה להיעשות במשורה ורק בנסיבות מתאימות (ראו: ע"ב 1/88 ניימן נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, פ"ד מב(4) 177, 185-186 (1988); פרשת פייגלין).

10. קביעה כי בעבירה דבק קלון, צריכה להתבסס על הנסיבות הקונקרטיות, אופי העבירות שנעברו, יחד עם התכלית לשמה מתבקשת קביעת הקלון (ראו: רות גביון "עבירה שיש עימה קלון כפסול לכהונה ציבורית" משפטים א' 176 (1968); עש"מ 4123/95 אוחיון נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(4) 494, 498 (1981)). כאשר עסקינן בקלון לשם קביעה אם מועמד רשאי אם לאו להתמודד בבחירות לתפקיד ציבורי, יש לבחון האם העבירה שנעברה ובגינה המועמד הורשע, תפגע ביכולתו של המועמד למלא תפקיד ציבורי עקב הפגם המוסרי שדבק בו, וכמו כן האם מועמדותו תפגע באינטרס הציבורי של אמון הציבור וטוהר השירות הציבורי (ראו: בג"ץ 5853/07 אמונה נ' ראש הממשלה, פ"ד סב(3) 445, 459-460 (6.12.2007); תב"כ 3/01 פלאטו שרון, פ"ד נו(5) 14, 19, השופט מ' חשין) (להלן: עניין שרון).

דיון והכרעה

11. על המבקש נגזר עונש מאסר בפועל של שישה חודשים. טרם עברו 7 שנים מיום שסיים לרצות את עונש המאסר, ולפיכך עומד הוא בחזקת הקלון הקבועה בסעיף 19(ב) לצו המועצות האזוריות.

12. השאלה שעומדת לבחינה כאן היא האם בעבירות בהן הורשע המבקש קיים מטען שלילי אשר מעמיד קלון, והאם אמון הציבור ויכולתו של המבקש לבצע תפקיד ציבורי ייפגעו באם ייבחר לכהונה נציג מושב במליאת המועצה האזורית מטה יהודה.

13. יושבי ראש ועדת הבחירות קבעו פעם אחר פעם בעבר כי בעבירות מיסוי, מעצם מהותם, קיים קלון. יפים לעניין זה דבריה של השופטת א' פרוקצ'יה:

עמוד 3 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

ככלל, עבריינות מס היא בעלת פוטנציאל הרסני למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי בישראל. היא פוגעת פגיעה קשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס החל על הציבור כולו, הנדרש לצורך סיפוק צרכיה של החברה, והנחוץ לפעילות התקינה של הרשויות הציבוריות (הש"ר 1/09 פלאח (14.7.2009), השופט א' פרוקצ'יה)

14. לגישה, מלבד בנסיבות חריגות במיוחד, אין זה ראוי כי אדם שהורשע בעבירות מיסוי, ועומד בחזקת הקלון, יכהן כנבחר ציבור. משמעותה של עבירת מס היא פשוטו כמשמעו גניבה מהקופה הציבורית. כיצד יישמר אמון הציבור במערכת השלטונית, אם נבחריו העלימו כספים מן הקופה הציבורית עליה הם אמונים? לגישה, כהונה בתפקיד ציבורי של אדם שהורשע בעבירות מיסוי תפגע באופן קשה באמון הציבורי, בטוהר המידות של המגזר הציבורי, ואף ביכולתו לבצע כהלכה את תפקידו אם ייבחר אליו (וראו בדומה, לקביעות של יושבי ראש ועדת הבחירות כי בעבירות דומות דבק קלון: ה"ש 1/03 מר-חיים (9.4.2003), השופט ד' דורנר; ה"ש 4/03 חאג' (26.8.2003), השופט ד' דורנר; ה"ש 5/03 טאהה (26.8.2003), השופט ד' דורנר; ה"ש 8/03 אסעד (23.9.2003), השופט ד' דורנר; ה"ש 1/18 אלחלים (1.8.2006), השופט א' ריבלין; ה"ש 5/18 בן עלי (27.10.2008), השופט א' ריבלין).

15. לא נעלמו מעיני הנסיבות לקולה העומדות לזכותו של המבקש, ובמיוחד חלון הזמן מביצוע העבירה עצמה והסמיכות לסיום תקופת הקלון הקבוע בצו המועצות האזוריות. עם זאת, נוכח האמור לעיל, ועם כל הצער שבדבר, אין בנסיבות אלה כדי לשנות מהחלטתי.

16. אזכיר, כי אמנם, ניתן במקרים מסוימים להתחשב במסגרת האיזון במקרה דנא בקרבה לסיום תקופת שבע השנים הקבועה בחוק. אולם, האיזון העקרוני בדבר סתירת חזקת הקלון נקבע בסעיפים הרלוונטיים בחוקי הבחירות. דהיינו – ככלל, סמיכות מועד הבחירות לחלוף שבע השנים הוא נסיבה ששוקללה כבר לתוך האיזון הקבוע בחוקי הבחירות, ובענייננו – סעיף 9 לצו המועצות האזוריות. במקרה מעין זה, כאשר מדובר בעיקרו באיזון סטטוטורי, הקרבה לחלוף תקופת הקלון יכולה להוות לכל היותר שיקול תומך, וספק רב בעיניי אם יכולה כשלעצמה להוות סיבה מכרעת לסתירת חזקת הקלון (השוו: עניין שרון, בעמ' 23).

17. אשר על כן, ומכל האמור לעיל, בעבירות בהן הורשע המבקש דבק קלון. לאור זאת, אין הוא זכאי להתמודד בבחירות למועצה האזורית מטה יהודה.

ניתנה היום, כ"ה בכסלו התשע"ד (28.11.2013).

סלים ג'ובראן
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20

עמוד 5 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax :